บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การขอรับโอนที่ดินของโรงพยาบาลโพธาราม[๑]

กระทรวงมหาดไทยมีหนังสือ ที่ มท ๐๘๐๔.๖/๑๐๐๔๗ ลงวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๖๙ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ดังนี้

๑.๑ จังหวัดราชบุรีได้มีหนังสือถึงปลัดกระทรวงมหาดไทยเพื่อขอหารือต่อคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย กรณีโรงพยาบาลโพธาราม จังหวัดราชบุรี มีความประสงค์จะขอรับโอนที่ดินจากเทศบาลเมืองโพธาราม อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี เพื่อก่อสร้างอาคารผู้ป่วยอุบัติเหตุ แต่ที่ดินทั้งสองแปลงดังกล่าวเทศบาลเมืองโพธาราม ซื้อด้วยเงินทุนของเทศบาลเพื่อจัดสร้างโรงพยาบาล เดิมโรงพยาบาลโพธาราม สังกัดกรมสาธารณสุข ภายใต้กระทรวงมหาดไทย ต่อมามีการสถาปนากรมสาธารณสุขขึ้นเป็นกระทรวงการสาธารณสุข ตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวงทบวงกรม (ฉบับที่ ๓) พุทธศักราช ๒๔๘๕ และพระราชบัญญัติโอนอำนาจและหน้าที่เนื่องจากการปรับปรุงกระทรวงทบวงกรมใหม่ พุทธศักราช ๒๔๘๕ เมื่อวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๔๘๕ จากโรงพยาบาลโพธาราม สังกัดกระทรวงมหาดไทย โอนไปสังกัดกระทรวงการสาธารณสุข โดยที่ดินที่ก่อสร้างโรงพยาบาลโพธารามไม่ได้โอนไปยังกระทรวงการสาธารณสุข ยังคงอยู่กับเทศบาลเมืองโพธาราม ซึ่งกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้เสนอความเห็นข้อหารือดังกล่าว เพื่อให้คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทยพิจารณาให้ความเห็น ดังนี้

ประเด็นที่ ๑ ตามพระราชบัญญัติโอนอำนาจและหน้าที่เนื่องจากการปรับปรุงกระทรวงทบวงกรมใหม่ พุทธศักราช ๒๔๘๕ การถ่ายโอนอำนาจหน้าที่ มีความหมายรวมถึงทรัพย์สิน เช่น ที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างด้วยหรือไม่ เห็นว่า ตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ได้บัญญัติให้อำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับราชการของกรมสาธารณสุขในกระทรวงมหาดไทย โอนไปเป็นอำนาจและหน้าที่ของกรมสาธารณสุขในกระทรวงการสาธารณสุข โดยมิได้กำหนดให้โอนทรัพย์สิน งบประมาณ หนี้ สิทธิ ภาระผูกพัน ข้าราชการ ลูกจ้าง และอัตรากำลังของส่วนราชการไปเป็นของกรมสาธารณสุขในกระทรวงการสาธารณสุขด้วย เมื่อกฎหมายไม่ได้บัญญัติไว้อย่างชัดแจ้ง ก็ไม่อาจอนุมานได้ว่าการถ่ายโอนอำนาจและหน้าที่ดังกล่าว ให้หมายความรวมถึงทรัพย์สิน เช่น ที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างด้วย เพราะหากกฎหมายประสงค์จะโอนทรัพย์สินด้วย ก็ควรบัญญัติไว้อย่างชัดเจน ดังเช่นที่บัญญัติไว้ในพระราชกฤษฎีกาโอนกิจการบริหารและอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ พ.ศ. ๒๕๔๕ ดังนั้น การถ่ายโอนอำนาจและหน้าที่ตามพระราชบัญญัติโอนอำนาจและหน้าที่เนื่องจากการปรับปรุงกระทรวงทบวงกรมใหม่ พุทธศักราช ๒๔๘๕ จึงเป็นเพียงการถ่ายโอนอำนาจหน้าที่เท่านั้น ไม่รวมถึงการถ่ายโอนทรัพย์สิน งบประมาณ หนี้ สิทธิ ภาระผูกพัน ข้าราชการ ลูกจ้าง และอัตรากำลังด้วย

ประเด็นที่ ๒ กรณีที่ดินแปลงดังกล่าวถือเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินตามมาตรา ๑๓๐๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หรือไม่ หากต้องการโอนที่ดินแปลงดังกล่าวต้องมีแนวทางปฏิบัติเช่นไร เห็นว่า ตามมาตรา ๑๓๐๔ ได้บัญญัติว่า สาธารณสมบัติของแผ่นดินนั้น

---

[๑] ส่งพร้อมหนังสือ ที่ นร ๐๙๐๔/๑๒๗ ลงวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๙ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

รวมทรัพย์สินทุกชนิดของแผ่นดินซึ่งใช้เพื่อสาธารณประโยชน์หรือสงวนไว้เพื่อประโยชน์ร่วมกัน ดังนั้น การเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินจึงต้องพิจารณาจากองค์ประกอบ ๒ ประการ ได้แก่ (๑) ต้องเป็นทรัพย์สินของแผ่นดิน และ (๒) ต้องใช้เพื่อสาธารณประโยชน์หรือสงวนไว้เพื่อใช้ประโยชน์ร่วมกัน ซึ่งที่ดินที่ทางราชการได้จัดให้หรือสงวนไว้เพื่อให้ประชาชนได้ใช้ประโยชน์ร่วมกันหรือที่ดินที่ประชาชนได้ใช้หรือเคยใช้ประโยชน์ร่วมกันมาก่อน ไม่ว่าปัจจุบันจะยังใช้อยู่หรือเลิกใช้แล้วก็ตาม ที่ดินดังกล่าวย่อมเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินและจะโอนแก่กันมิได้ตามมาตรา ๑๓๐๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เว้นแต่ถูกถอนสภาพหรือโอนไปเพื่อใช้ประโยชน์อย่างอื่นหรือนำไปจัดเพื่อประชาชนตามมาตรา ๘ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า เทศบาลเมืองโพธารามได้ซื้อที่ดินเพื่อจัดสร้างโรงพยาบาลให้ประชาชนใช้ร่วมกัน ที่ดินแปลงดังกล่าวย่อมตกเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินตามมาตรา ๑๓๐๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เทศบาลเมืองโพธารามจะโอนที่ดินแปลงดังกล่าวมิได้ เว้นแต่อาศัยอำนาจตามบทกฎหมายเฉพาะหรือพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา ๑๓๐๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ประกอบกับมาตรา ๘ วรรคสอง (๒) แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน

๑.๒ คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๑ ได้ประชุมเพื่อพิจารณาให้ความเห็นข้อหารือแนวทางปฏิบัติกรณีโรงพยาบาลโพธารามขอรับโอนที่ดินของจังหวัดราชบุรี เมื่อวันพุธที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๙ ซึ่งที่ประชุมได้พิจารณาและมีความเห็นเป็นสองฝ่าย ดังนี้

ฝ่ายเสียงข้างมาก เห็นว่า ตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติโอนอำนาจและหน้าที่เนื่องจากการปรับปรุงกระทรวงทะบวงกรมใหม่ พุทธศักราช ๒๔๘๕ บัญญัติว่า “บรรดาอำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับราชการของกรมสาธารณสุขในกระทรวงมหาดไทย และซึ่งกฎหมายกำหนดให้อธิบดีกรมสาธารณสุขหรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นเจ้าหน้าที่อยู่นั้น ให้โอนไปเป็นอำนาจและหน้าที่ของกรมสาธารณสุขหรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการสาธารณสุข แล้วแต่กรณี เป็นเจ้าหน้าที่” แม้บทบัญญัติดังกล่าวจะมิได้กำหนดไว้อย่างชัดแจ้งว่าให้โอนทรัพย์สินไปด้วย โดยบัญญัติให้โอนเพียง “อำนาจและหน้าที่” เท่านั้น เมื่อพิจารณาตามเจตนารมณ์ของกฎหมายแล้ว หากตีความตามตัวบทอย่างเคร่งครัด โอนไปเฉพาะอำนาจและหน้าที่ ส่วนทรัพย์สินมิได้โอนไปด้วยนั้น เห็นว่า มิใช่เจตนารมณ์ของกฎหมายอย่างแท้จริงประกอบกับเมื่อพิจารณาพระราชกฤษฎีกาโอนกิจการบริหารและอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ พ.ศ. ๒๕๔๕ ที่ตราขึ้นมาภายหลังได้บัญญัติให้โอนบรรดากิจการ อำนาจหน้าที่ ทรัพย์สิน งบประมาณ หนี้ สิทธิ ภาระผูกพัน ข้าราชการ ลูกจ้าง อัตรากำลัง ไว้อย่างครอบคลุมและชัดแจ้ง ย่อมแสดงให้เห็นถึงเจตนารมณ์ของกฎหมายที่ต้องการให้บรรดากิจการ อำนาจหน้าที่ ทรัพย์สิน งบประมาณ หนี้ สิทธิ ภาระผูกพัน ข้าราชการ ลูกจ้าง และอัตรากำลังโอนไปทั้งหมด ดังนั้น แม้พระราชบัญญัติโอนอำนาจและหน้าที่เนื่องจากการปรับปรุงกระทรวงทะบวงกรมใหม่ พุทธศักราช ๒๔๘๕ จะมิได้บัญญัติเรื่องดังกล่าวไว้อย่างชัดแจ้ง แต่เมื่อพิจารณาตามเจตนารมณ์ของกฎหมายแล้ว บรรดาอำนาจ หน้าที่ และทรัพย์สินย่อมโอนไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายแล้ว เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า เดิมโรงพยาบาลโพธารามสังกัดกรมสาธารณสุขภายใต้กระทรวงมหาดไทย ต่อมามีการสถาปนากรมสาธารณสุขขึ้นเป็นกระทรวงการสาธารณสุขตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวงทะบวงกรม (ฉะบับที่ ๓) พุทธศักราช ๒๔๘๕ และพระราชบัญญัติโอนอำนาจและหน้าที่เนื่องจากการปรับปรุงกระทรวงทะบวงกรมใหม่ พุทธศักราช ๒๔๘๕ เมื่อวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๔๘๕ จากโรงพยาบาลโพธาราม สังกัดกระทรวงมหาดไทย โอนไปสังกัดกระทรวงการสาธารณสุข ดังนั้น ที่ดินทั้งสองแปลงดังกล่าวที่เทศบาลเมืองโพธารามซื้อด้วยเงินทุนของเทศบาลเพื่อจัดสร้างโรงพยาบาลจึงโอนไปยังกรมสาธารณสุขตามเจตนารมณ์ของกฎหมายแล้ว

การเปลี่ยนแปลงหลักฐานทางทะเบียนจึงเป็นอำนาจหน้าที่ของกรมที่ดินที่จะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติโอนอำนาจและหน้าที่เนื่องจากการปรับปรุงกระทรวงทะบวงกรมใหม่ พุทธศักราช ๒๔๘๕ ดังกล่าวต่อไป

ฝ่ายเสียงข้างน้อย เห็นว่า แม้ว่าพระราชบัญญัติโอนอำนาจและหน้าที่เนื่องจากการปรับปรุงกระทรวงทะบวงกรมใหม่ พุทธศักราช ๒๔๘๕ จะมีเจตนารมณ์ให้โอนทรัพย์สินของโรงพยาบาลโพธารามไปพร้อมอำนาจหน้าที่ก็ตาม แต่เนื่องจากตามมาตรา ๑๓๐๔ และมาตรา ๑๓๐๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บัญญัติว่า สาธารณสมบัติของแผ่นดินนั้น รวมทรัพย์สินทุกชนิดของแผ่นดินซึ่งใช้เพื่อสาธารณประโยชน์หรือสงวนไว้เพื่อประโยชน์ร่วมกัน และทรัพย์สินซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินนั้น จะโอนแก่กันมิได้ เว้นแต่อาศัยอำนาจแห่งบทกฎหมายเฉพาะหรือพระราชกฤษฎีกา เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า เทศบาลเมืองโพธารามได้ซื้อที่ดินเพื่อจัดสร้างโรงพยาบาลให้ประชาชนใช้ร่วมกัน ที่ดินแปลงดังกล่าวย่อมตกเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินตามมาตรา ๑๓๐๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แม้จะถือว่าพระราชบัญญัติโอนอำนาจและหน้าที่เนื่องจากการปรับปรุงกระทรวงทะบวงกรมใหม่ พุทธศักราช ๒๔๘๕ มีเจตนารมณ์ให้โอนที่ดินจากเทศบาลเมืองโพธารามไปยังกรมสาธารณสุขก็ตาม แต่เนื่องจากคำว่า “บทกฎหมายเฉพาะ” หมายความว่า โดยบทกฎหมายนั้นเองได้บัญญัติให้โอนกรรมสิทธิ์ในที่ดินนั้น ๆ ไว้โดยตรง ดังนั้นจึงต้องถือว่าที่ดินดังกล่าวยังเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน โดยยังมิได้โอนกรรมสิทธิ์ไปเป็นของกรมสาธารณสุข ทั้งนี้ เทียบเคียงความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกาเรื่องเสร็จที่ ๑๘๗/๒๕๕๐

ทั้งนี้ เนื่องจากเรื่องดังกล่าวยังไม่เคยมีแนวทางกฎหมายหรือคำวินิจฉัยมาก่อน และเพื่อให้เกิดความรอบคอบถูกต้องตามกฎหมายและสามารถใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาดำเนินการในเรื่องดังกล่าวได้ คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๑ จึงมีมติให้หารือประเด็นดังกล่าวไปยังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๑.๓ กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้ว เห็นว่า ประเด็นปัญหาตามข้อหารือทั้ง ๒ ประเด็นเป็นปัญหาข้อขัดแย้งในการปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายระหว่างส่วนราชการด้วยกัน และเป็นปัญหาข้อกฎหมายที่เกิดขึ้นของส่วนราชการในสังกัดกระทรวงมหาดไทย อีกทั้งเป็นกฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงมหาดไทยซึ่งคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทยได้กำหนดให้มีการประชุมโดยรับฟังข้อเท็จจริงจากผู้แทนกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ผู้แทนกรมที่ดิน ผู้แทนจังหวัดราชบุรี และผู้แทนโรงพยาบาลโพธารามแล้ว ได้พิจารณาและมีความเห็นแบ่งเป็นสองฝ่าย ส่งผลให้ยังไม่ได้ข้อยุติและเห็นว่าจะทำให้ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้โดยถูกต้อง คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงมหาดไทย คณะที่ ๑ จึงมีมติให้หารือประเด็นดังกล่าวไปยังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ดังนั้น เพื่อให้เกิดความรอบคอบถูกต้องตามกฎหมายและสามารถใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาดำเนินการในเรื่องดังกล่าวได้ จึงขอหารือทั้ง ๒ ประเด็นดังกล่าวเพื่อให้คณะกรรมการกฤษฎีกาได้พิจารณาให้ความเห็นทางกฎหมายเพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติแก่หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องต่อไป

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้พิจารณาข้อหารือของกระทรวงมหาดไทย โดยมีผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (สำนักงานปลัดกระทรวง กรมที่ดิน และกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น) ผู้แทนกระทรวงการคลัง (กรมธนารักษ์) ผู้แทนจังหวัดราชบุรี และผู้แทนโรงพยาบาลโพธาราม เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว มีความเห็นในแต่ละประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง การโอนอำนาจและหน้าที่ตามพระราชบัญญัติโอนอำนาจและหน้าที่เนื่องจากการปรับปรุงกระทรวงทะบวง กรมใหม่ พุทธศักราช ๒๔๘๕ มีความหมายรวมถึงการโอนทรัพย์สิน ด้วยหรือไม่ เห็นว่า ตามมาตรา ๔ (๖)[๒] และมาตรา ๑๓ ทวิ[๓] แห่งพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวงทะบวงกรม (ฉะบับที่ ๓) พุทธศักราช ๒๔๘๕ กำหนดให้กระทรวงการสาธารณสุขมีอำนาจและหน้าที่บริหารราชการแผ่นดินตามกฎหมาย โดยมีอำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับการสาธารณสุข การประชาสงเคราะห์ และการควบคุมการกาชาด ประกอบกับมาตรา ๕[๔] แห่งพระราชบัญญัติโอนอำนาจและหน้าที่เนื่องจากการปรับปรุงกระทรวงทะบวงกรมใหม่ พุทธศักราช ๒๔๘๕ บัญญัติให้บรรดาอำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับราชการของกรมสาธารณสุขและกรมประชาสงเคราะห์ในกระทรวงมหาดไทย และซึ่งกฎหมายกำหนดให้อธิบดีกรมสาธารณสุข อธิบดีกรมประชาสงเคราะห์ หรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นเจ้าหน้าที่อยู่นั้น ให้โอนไปเป็นอำนาจและหน้าที่ของกรมสาธารณสุขและของกรมประชาสงเคราะห์ในกระทรวงการสาธารณสุข และให้อธิบดีกรมสาธารณสุข อธิบดีกรมประชาสงเคราะห์ หรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการสาธารณสุข แล้วแต่กรณี เป็นเจ้าหน้าที่ เมื่อพิจารณาบทบัญญัติดังกล่าวย่อมเห็นได้ว่า เจตนารมณ์ของกฎหมายมุ่งประสงค์ให้มีการโอนอำนาจและหน้าที่ รวมถึงการโอนทรัพย์สินด้วย เพื่อให้สามารถปฏิบัติภารกิจได้อย่างต่อเนื่อง เว้นแต่ในส่วนที่จะกล่าวถึงในประเด็นที่สอง

ประเด็นที่สอง ที่ดินของเทศบาลเมืองโพธารามถือเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินตามมาตรา ๑๓๐๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หรือไม่ การโอนที่ดินดังกล่าวจะต้องดำเนินการอย่างไร เห็นว่า ที่ดินของเทศบาลเมืองโพธารามตามข้อหารือนี้ได้มาโดยการใช้เงินทุนของเทศบาลเมืองโพธารามซื้อจากเอกชนเพื่อจัดสร้างโรงพยาบาล ที่ดินแปลงดังกล่าวจึงมีสถานะเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินตามมาตรา ๑๓๐๔[๕] แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

---

[๒]มาตรา ๔ ให้มีกระทรวงและทะบวงการเมืองซึ่งมีฐานะเทียบกระทรวงดังต่อไปนี้ มีอำนาจและหน้าที่บริหารราชการแผ่นดินตามกฎหมาย

ฯลฯ ฯลฯ

(๖) กระทรวงการสาธารณสุข

ฯลฯ ฯลฯ

[๓]มาตรา ๑๓ ทวิ กระทรวงการสาธารณสุขมีอำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับการสาธารณสุข การประชาสงเคราะห์ และการควบคุมการกาชาด

[๔]มาตรา ๕ บรรดาอำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับราชการของกรมสาธารณสุขและกรมประชาสงเคราะห์ในกระทรวงมหาดไทย และซึ่งกฎหมายกำหนดให้อธิบดีกรมสาธารณสุข อธิบดีกรมประชาสงเคราะห์ หรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นเจ้าหน้าที่อยู่นั้น ให้โอนไปเป็นอำนาจและหน้าที่ของกรมสาธารณสุขและของกรมประชาสงเคราะห์ ในกระทรวงการสาธารณสุข และให้อธิบดีกรมสาธารณสุข อธิบดีกรมประชาสงเคราะห์ หรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการสาธารณสุข แล้วแต่กรณี เป็นเจ้าหน้าที่

[๕]มาตรา ๑๓๐๔ สาธารณสมบัติของแผ่นดินนั้น รวมทรัพย์สินทุกชนิดของแผ่นดินซึ่งใช้เพื่อสาธารณประโยชน์หรือสงวนไว้เพื่อประโยชน์ร่วมกัน เช่น

(๑) ที่ดินรกร้างว่างเปล่า และที่ดินซึ่งมีผู้เวนคืนหรือทอดทิ้งหรือกลับมาเป็นของแผ่นดินโดยประการอื่น ตามกฎหมายที่ดิน

(๒) ทรัพย์สินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน เป็นต้นว่า ที่ชายตลิ่ง ทางน้ำ ทางหลวง ทะเลสาบ

(๓) ทรัพย์สินใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ เป็นต้นว่า ป้อมและโรงทหาร สำนักราชการบ้านเมือง เรือรบ อาวุธยุทธภัณฑ์

และโดยที่ที่ดินดังกล่าวเป็นที่ดินของเทศบาลเมืองโพธารามโดยได้มาจากการซื้อจากเอกชน ที่ดินนั้นจึงไม่เป็นที่ราชพัสดุตามมาตรา ๗ (๓)[๖] แห่งพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๖๒

อย่างไรก็ตาม โดยที่ที่ดินดังกล่าวเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินตามที่กล่าวมาแล้ว มาตรา ๑๓๐๕[๗] แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บัญญัติห้ามมิให้โอนแก่กัน เว้นแต่อาศัยอำนาจแห่งบทกฎหมายเฉพาะหรือพระราชกฤษฎีกา และพระราชบัญญัติโอนอำนาจและหน้าที่เนื่องจากการปรับปรุงกระทรวงทะบวงกรมใหม่ พุทธศักราช ๒๔๘๕ มิได้บัญญัติถึงการโอนที่ดินดังกล่าวไว้อย่างชัดแจ้ง จึงไม่อาจถือได้ว่าเป็นบทกฎหมายเฉพาะตามความหมายของมาตรา ๑๓๐๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และโดยที่การได้มาซึ่งที่ดินดังกล่าวก็เพื่อวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งโรงพยาบาลและเมื่อโอนไปก็เพื่อประโยชน์ในการจัดตั้งโรงพยาบาลเช่นเดียวกัน จึงไม่มีเหตุที่จะต้องถอนสภาพที่ดินนั้นตามประมวลกฎหมายที่ดิน หากเทศบาลเมืองโพธารามประสงค์จะโอนที่ดินดังกล่าวให้กับโรงพยาบาลโพธาราม จึงสมควรตราเป็นพระราชกฤษฎีกาตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๓๐๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยไม่จำเป็นต้องถอนสภาพที่ดินเสียก่อน

(นายนพดล เภรีฤกษ์)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
กรกฎาคม ๒๕๖๙

---

[๖]มาตรา ๗ อสังหาริมทรัพย์ดังต่อไปนี้ ไม่เป็นที่ราชพัสดุ
ฯลฯ ฯลฯ
(๓) อสังหาริมทรัพย์ของรัฐวิสาหกิจที่เป็นนิติบุคคลและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ฯลฯ ฯลฯ

[๗]มาตรา ๑๓๐๕ ทรัพย์สินซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินนั้นจะโอนแก่กันมิได้ เว้นแต่อาศัยอำนาจแห่งบทกฎหมายเฉพาะหรือพระราชกฤษฎีกา